

Tekel Genel Müdürlüğü 1951 yılı Bütçe Kanununa bağlı (A/1) ve (A/2) işaretli cetvellerde değişiklik yapılması hakkında kanun tasarıları ve Bütçe Komisyonu raporu (1/299, 325)

Tekel Genel Müdürlüğü 1951 yılı Bütçe Kanununa bağlı (A/1) ve (A/2) işaretli cetvellerde değişiklik yapılması hakkında kanun tasarısı (1/299)

T. C.

Başbakanlık

25 . XII . 1951

Muamelât Genel Müdürlüğü

Tetkik Müdürlüğü

Sayı : 71 - 2197, 6/4078

Büyük Millet Meclisi Yüksek Başkanlığına

Tekel Genel Müdürlüğü 1951 yılı Bütçe Kanununa bağlı (A/1) ve (A/2) işaretli cetvellerde değişiklik yapılması hakkında Gümrük ve Tekel Bakanlığınca hazırlanan ve Bakanlar Kurulunca 12 . XII . 1951 tarihinde Yüksek Meclise sunulması kararlaştırılan kanun tasarısının gerekçesiyle birlikte sunulmuş olduğunu saygılarımla arz ederim.

Başbakan
A. Menderes

GEREKÇE

B.	Ödeneğin çeşidi	Lira
209	5434 sayılı Kanun gereğince T. C. Emekli Sandığına yapılacak ödemeler	165 000

1951 yılı Bütçesinin ihzarı sırasında bütçeye bağlı (A/1) cetvelinde 209 neu (5434 sayılı Kanun gereğince Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığına yapılacak ödemeler) bölümüne bidayette 1 421 696 lira ödenek konması derpiş edilmiş iken, bilâhara gerek tasarruf ve gerekse emekliye sevk edilen memurlardan bir kısmının Danıştaydan karar istihali suretiyle emeklilik muamelelerini iptal ettirebilmeleri nazara alınarak 30 hizmet yılını dolduranların tamamının emekliye sevkı mümkün olamayacağı mülâhazasıyla bu miktarın 1 200 000 liraya indirilmesi cihetine gidilmiştir.

Bu defa Büyük Millet Meclisinin tefsir kararı karşısında - iş icaplarına göre pek mahdut miktarda istisna edilmek suretiyle - 30 fiilî hizmet yılını dolduran bütün memurlar emekliye sevk edilmekte olduğu gibi, sene nihayetine kadar da 30 seneyi ikmalden sonra vefat eden mâlûliyet ve yahut kendi talepleriyle emekliye ayrılacak memurlar bulunacağından, bu suretle 1951 yılı içinde emekliye sevk edilen ve edilecek olan memurlar için :

1. 30 fiilî hizmet yılını ikmal etmiş bulunanlara verilecek ikramiye karşılığı;
2. Bunlar içinde 55 yaşını ikmal etmeyenler için 5434 sayılı Kanunun 39 neu maddesinin son fıkrası gereğince ödenmesi icabeden % 10;
3. Yine bu memurlar meyanında itibari hizmet zamanına müstahak olanlar için aynı kanunun geçici 27 nci maddesi gereğince ödenmesi icabeden miktar,

Olmak üzere Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığına 489 299 liranın tediyesi lâzımgelmektedir. Buna mukabil elde mezkûr bölümün diğer masrafları tevzi edildikten sonra ancak 324 299 lira mevcut olduğundan, daha 165 000 liralık ödeneye ihtiyaç bulunmaktadır.

Bu paranın, 201 nci bölümün 1 ve 3 ncü Genel Müdürlük ve iller memurları ücreti tertibinden yapılacak tasarruf ile karşılanması mümkün görülmüş olduğundan, ilişik kanun tasarısı ona göre hazırlanmıştır.

Tekel Genel Müdürlüğü 1951 Bütçe Kanunu tasarısına bağlı A/2 işaretli cetvelin 906 ncı (4898 sayılı Kanun gereğince yapılacak fabrika imal ve doldurma evleriyle mevcutlarının genişletilmesi giderleri) bölümü için (5 339 000) lira olarak teklif edilen ödenek için de, Maltepe Sigara Fabrikasına ait makine ve tesisler için American Machine and Foundry firmasıyla akdedilmiş mukavele gereğince Maliye Bakanlığınca tanzim ve bu firmaya tevdi edilmiş olan bonolardan 1951 yılında vâdeleri gelecek dört bononun resülmal faiz ve vergi tutarları için (2 900 000) liralık bir ödenek de mevcut bulunmakta idi.

Fabrikanın inşaatından sarfınazar edilmesine karar verilmiş olmasından dolayı mütaahhit firma ile münakit mukavelelerin fesih ve tasfiyesi işinin, 1951 yılı içinde ödenecek dört bonodan birinci bononun 15 Mayıs 1951 tarihinde gelecek olan vâdesine kadar intaç edilmesine imkân elde edilemediği takdirde gerekli ödeneğin Büyük Millet Meclisine bir kanun teklif edilmek suretiyle temin edilebileceği mütalâa edilerek Tekel Genel Müdürlüğü 1951 bütçe teklifinin 906 ncı bölümündeki ödenekten (2 900 000) lirası Bütçe Komisyonunda tenzil edilmişti.

Mütaahhit Amerikan firması ile münakit mukavelelerin fesih ve işin tasfiyesi için 1951 yılı içinde yapılan teşebbüs ve temaslar şimdiye kadar bir neticeye bağlanamamış olduğundan 15 Mayıs 1951 ve 15 Ağustos 1951 tarihlerinde vâdeleri gelen iki bononun, bahis mevzuu 906 ncı bölümde diğer tesisler için derpiş edilen ödenekten Bira fabrikalarına lüzumlu imlâ gruplarının tedariki gelecek seneye tehir edilmek suretiyle tasarruf edilen (1 210 858) liralık tahsisatla, itfası temin edilmiştir.

Ancak, 15 Kasım 1951 tarihinde vâdesi gelen bono için ait olduğu bölüme tahsisat mevcut olması dolayısıyla yeni bir tediyeye imkân görülememiş ve ekli kanunla talep edilen ek ödenek Büyük Millet Meclisinde kabul edilinceye kadar işin arzettiği müstaceliyet dolayısıyla (1660) sayılı Kanunun (11) ncı maddesiyle verilen yetkiye dayanılarak 906 ncı bölümde mevzu tahsisatın fevkinde bir masraf ihtiyarı için Bakanlar Kurulundan istihsal edilen karara müsteniden bahis mevzuu bononun 15 Kasım 1951 tarihinde itfası mümkün olabilmıştır.

Gerek bu sarfiyatın mahsubunun yapılması ve gerekse 15 Şubat 1952 de vâdesi gelecek olan bononun itfası için lüzumlu (1 191 873) liranın 1951 yılı Tekel hasılatı fazlasından karşılanmak üzere ek ödenek olarak istihsalı icap etmiş ve bu kanun tasarısı teklif edilmiştir.

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

Tekel Genel Müdürlüğü 1951 yılı Bütçe Kanununa bağlı (A/1) ve (A/2) işaretli cetvellerde değişiklik yapılması hakkında Kanun tasarısı

MADDE 1. — Tekel Genel Müdürlüğü 1951 yılı Bütçe Kanununa bağlı (A/1) işaretli cetvelin 201 nci bölümünün 1 nci « Genel Müdürlük memurları ücreti » maddesinden (65 000) ve 3 ncü « iller memurları ücreti » maddesinden (100 000) lira ki, ceman (165 000) lira düşülerek 209 ncü « 5434 sayılı Kanun gereğince Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığına yapılacak ödemeler » bölümüne aktarılmıştır.

MADDE 2. — Tekel Genel Müdürlüğü 1951 yılı Bütçe Kanununa bağlı (A/2) işaretli cetvelin 906 ncü « 4898 sayılı Kanun gereğince yeniden yapılacak fabrika, imal ve doldurma evleriyle mevcutların genişletilmesi gideleri » bölümüne 1951 yılı gelir fazlasından karşılanmak üzere (1 191 873) liralık ek ödenek verilmiştir.

MADDE 3. — Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 4. — Bu kanunu Maliye ve Gümrük

ve Tekel Bakanları yürütür.

Başbakan
A. Menderes

Devlet Bakanı
Başbakan Yardımcısı
S. Ağaoğlu

Devlet Bakanı

Adalet Bakanı
R. Nasuhioğlu

Millî Savunma Bakanı
H. Köymen

İşçileri Bakanı
F. L. Karaosmanoğlu

Dışişleri Bakanı
F. Köprülü

Maliye Bakanı
ve Eko. ve Ti. B. V.
H. Polatkan

Millî Eğitim Bakanı
T. İleri

Bayındırlık Bakanı
K. Zeytinoglu

Eko. ve Ticaret Bakanı

Sa. ve So. Y. Bakanı
Dr. Ekrem H. Üstündağ

G. ve Tekel Bakanı
Sıtkı Yırcalı

Tarım Bakanı
N. Ökmen

Ulaştırma Bakanı
S. Kurtbek

Çalışma Bakanı ve
İşletmeler Bakanı V.
N. Özsan

Tekel Genel Müdürlüğü 1951 yılı Bütçe Kanununa bağlı (A/1) ve (A/2) işaretli cetvellerde değişiklik yapılması hakkında kanun tasarısı(1/325)

T. C.

Başbakanlık

Muamelât Genel Müdürlüğü

Tetkik Müdürlüğü

Sayı : 71/2236

24 . I . 1952

Büyük Millet Meclisi Yüksek Başkanlığına

Tekel Genel Müdürlüğü 1951 yılı Bütçe Kanununa bağlı (A/1) ve (A/2) işaretli cetvellerde değişiklik yapılması hakkında Gümrük ve Tekel Bakanlığına hazırlanan ve Bakanlar Kurulunca 11 . I . 1952 tarihinde yüksek Meclise sunulması kararlaştırılan kanun tasarısının gerekçesiyle birlikte sunulmuş olduğunu saygılarımla arz ederim.

Başbakan
A. Menderes

GEREKÇE

5089 sayılı Kanun gereğince şaraplık üzüm bağı kuracılara mezkûr kanun ile buna ait talimatname hükümleri dairesinde dikim ve bakım masraflarına karşılık olarak ikraz yapılmaktadır.

Kanuna göre her yıl yapılacak ikraz yekûnu 250 000 lirayı ve tamamı iki buçuk milyon lirayı geçmeyecektir.

1948 yılından itibaren yapılmaya başhyan ikrazın 1948 - 1950 yılına ait müfredatı aşağıda gösterilmiştir.

Alman tahsisat :

Senesi	Miktarı Lira	Tevzi edilen mahalli	Tahsisat miktar		Bağcılara dağıtılan		Kalan	
			Lira	K.	Lira	K.	Lira	K.
1948	250 000	Ankara	40 000		39 993	75		
		Bursa	9 000		7 620			
		Balıkesir	—		—			
		Kayseri	—		—			
		Edirne	144 622		49 916			
		Malatya	32 400		810			
		Tokad	12 100		1 549	12		
		İzmir	1 956		1 800			
			<u>240 078</u>		<u>101 688</u>	<u>87</u>	<u>148 311</u>	<u>13</u>
1949	250 000	Ankara	80 700	75	80 383	50		
		Bursa	47 424	63	25 227	50		
		Balıkesir	15 975		990			
		Kayseri	20 000		1 325			
		Edirne	56 385		30 320			
		Malatya	15 052	50	450			
		Tokad	6 247	12	1 834	87		
		İzmir	3 330		3 182			
			<u>245 115</u>		<u>143 712</u>	<u>87</u>	<u>106 287</u>	<u>13</u>
1950	200 000	Ankara	112 727	50	112 720	98		
		Bursa	60 485		58 706			
		Balıkesir	2 000		1 040			
		Kayseri	9 000		6 319	30		
		Edirne	3 870		2 137	50		
		Malatya	270		270			
		Tokad	1 056	37	1 056	37		
			<u>189 408</u>	<u>87</u>	<u>182 250</u>	<u>15</u>	<u>17 749</u>	<u>85</u>

1951 yılından itibaren esasen Kanunun 1 nci maddesi gereğince ihtiyarî olan ikraz muamelelerine son verilmiş ve bu vaziyet 1951 yılı Bütçesinin alakalı bölümüne ait gerekçesinde (1951 yılı için bağ yetiştirilmesinin Genel Müdürlük vasıtasıyla teşvik edilmesine lüzum kalmamış olduğundan yeniden yardım yapılmıyacaktır. Ancak evvelki yıllarda taahhüt edilen yardımların geri kalan kısımları ödenecektir) denilmek suretiyle tenviz delinmiş ve Büyük Millet Meclisince de tasvip olunmuştur.

Bütçeye evvelki yıllarda taahhüt edilen yardımların geri kalan kısımları karşılığı olarak 75 000 lira ödenek konulmuşsa da yıl içinde yapılan hesaplarda bu maksatla daha 35 000 liraya ihtiyaç hâsıl olmuştur.

1951 yılı Bütçesinin hazırlanması sırasında teklif edilen tahsisat ile ihtiyacın karşılanması düşünülmüş iken 1950 yılının nihayetine kadar ayrıca yeni ikrazlar da yapılmış, bunların mütaakıp yılları taksitlerinin de ödenmesini zaruri kılmıştır.

Bağ yetiştirenlere verilen para, bir masraf olmayıp bilâhara bağcılardan tahsil edilmek üzere (4) taksitte yapılan ikraz mahiyetinde olup bu taksitlerden her hangi birinin tediye edilmemesi halinde evvelce verilenlerin istirdadı mümkün olamayacağından ek ödenek istenmesi zarureti hâsıl olmuştur.

Hükme bağlı borçlar tertibine 1948 - 1951 yılları bütçeleriyle alınan ödeneklerle yılları içinde ek olarak verilen ödenekler ve sarfiyatı aşağıda gösterilmiştir.

Senesi	Alınan tahsisat Miktarı Lira	Senesi içinde Eklenen Lira	Yekûn Lira	Yapılan masraf Lira	Bakiye ödenek Lira
1948	5 000	77 322	82 322	81 866,89	458,11
1949	5 000	625 000	630 000	188 143,59	455 856,41
1950	50 000	160 000	210 000	207 771,—	2 289,—
1951	50 000	—	50 000	49 993,—	7,—

1951 yılı Bütçesiyle alınan 50 000 lira ödenekten 49 993 lira masraf yapılmış ve geriye 7 lira kalmıştır. Halen ödenmesi zaruri ve hükme bağlı borçların miktarı 56 400 liradır. Yıl sonuna kadar bir miktar borcun daha tahakkuk edeceği muhtemel görüldüğünden bu tertip için 67 000 liralık ek ödenek talep edilmesi lüzumlu görülmüştür.

Yukarıda izah edilen ek ödenek taleplerinin bütçe dâhilinde karşılanabilmesini temin için 905 nci bölümden 102 000 lira indirilmesi zaruri görülmüştür.

Bu tertipte mevcut ödeneye istinaden programlaştırılan inşaat meyânında bulunan Ortaköy Tütün Bakım evinde 1951 malî yılı içinde 500 000 liralık inşaat yapılabileceği derpiş edilmiş iken işin geç ihale edilmesi hasebiyle mezkûr yıl içinde bu miktarda inşaat yapılamıyacağı anlaşılacak bu tertipten tenzil edilmiştir.

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

Tekel Genel Müdürlüğü 1951 yılı Bütçe Kanununa bağlı (A/1) ve (A/2) işaretli cetvellerde değişiklik yapılması hakkında kanun tasarısı

MADDE 1. — Tekel Genel Müdürlüğü 1951 yılı Bütçe Kanununa bağlı (A/2) işaretli cetvelin 905 nci (5113 sayılı Kanun gereğince yaptırılacak veya satın alınacak tütün bakım ve işleme evi ve ambarları giderleri) bölümünden 102 000 liranın düşülerek, 67 000 lirası (A/1) işaretli cetvelin 505 nci (hükme bağlı borçlar) bölümüne, 35 000 lirası da (A/2) işaretli cetvelin 908 nci (5089 sayılı Kanun gereğince şaraplık üzüm bağı yetiştireceklere yapılacak ikraz) bölümüne aktarılmıştır.

MADDE 2. — Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3. — Bu kanunu Maliye ve Gümrük ve Tekel bakanları yürütür.

Başbakan
A. Menderes

Devlet Bakanı
Başbakan Yardımcısı
S. Ağaoğlu

Devlet Bakanı

Adalet Bakanı
R. Nasuhioğlu

Millî Savunma Bakanı
H. Köymen

İçişleri Bakanı ve
Devlet Bakanı V.
F. L. Karaosmanoğlu

Dışişleri Bakanı
F. Köprülü

Maliye Bakanı
H. Polatkan

Millî Eğitim Bakanı
T. İleri

Bayındırlık Bakanı
K. Zeytinoglu

Ekono. ve Ticaret Bakanı
M. Ete

Sa. ve So. Y. Bakanı
Dr. E. H. Üstündağ

G. ve Tekel Bakanı
S. Yırcalı

Tarım Bakanı
N. Ökmen

Ulaştırma Bakanı
S. Kurtbek

Çalışma Bakanı ve
İşletmeler Bakanı V.
N. Özsan

Bütçe Komisyonu raporu

T. B. M. M.

Bütçe Komisyonu

Esas No. 1/299, 1/325

Karar No. 34

2. 2. 1952

Yüksek Başkanlığa

Tekel Genel Müdürlüğü 1951 yılı Bütçe Kanununa bağlı (A/1) ve (A/2) işaretli cetvellerde değişiklik yapılması hakkında Gümrük ve Tekel Bakanlığınca hazırlanan ve Bakanlar Kurulunca Yüksek Meclise arzı kararlaştırılıp Başbakanlığın 25 . XII . 1951 tarihli ve 6/4078 sayılı ve 24 . I . 1952 tarihli ve 71/2236 sayılı tezkereleriyle sunulan kanun tasarıları komisyonumuza havale edilmiş olmakla her iki tasarı birleştirilmek suretiyle Maliye ve Gümrük ve Tekel bakanlıkları temsilcileri hazır oldukları halde incelenip görüşüldü.

Gereğçeler ile tasarıları tetkik eden raportörün raporu okunduktan ve gerekli izahat alındıktan sonra;

(A/1) işaretli cetvelin 209 ncu bölümüne ak-

tarılması istenen (165 000) liranın, 201 nci bölümün 1 ve 3 ncu maddelerinde yapılması mümkün görülen tasarruftan sağlanması;

(A/2) işaretli cetveldeki 906 nci bölüme eklenmesi istenilen (1 191 873) liranın, 1951 yılı tekel teşkilâtı fazlasından karşılanması,

(A/1) işaretli cetvelin 505 nci bölümüne aktarılması istenen (67 000) lira ile (A/2) işaretli cetvelin 908 nci bölümüne aktarılması istenen (35 000) lira ki, ceman (102 000) liranın (A/2) işaretli cetvelin 905 nci bölümünden yapılacak tenzil ile temin edilmesi,

Hususlarının hizmeti aksatmayacağı ve aktarılması istenilen bölümlerdeki ihtiyaçların tamamen kanunlarına müsteniden tediyesi icabeden ödenekler olduğu göz önünde bulundurularak

her iki tasarı bir metin halinde birleştirilmek suretiyle Hükümetin teklifi veçhile aynen kabul edilmiştir.

Kamutayım onayına arz edilmek üzere Yüksek Başkanlığa sunulur.

Başkan	Başkan V.	Sözcü
İstanbul	Burdur	Çanakkale
E. Adakan	F. Çelikbaş	E. Kalafat
Kâtip		
Sivas	Bolu	Bursa
H. İmre	M. Güçbilmez	H. Şaman

Bursa	Çanakkale	Diyarbakır	
K. Yılmaz	K. Akmanlar	Y. Azizoglu	
İstanbul	İstanbul	İstanbul	
A. H. Başar	H. Hüsmen	S. Oran	
İzmir	İzmir	Kastamonu	
B. Bilgin	T. Gürerk	H. Türe	
Kırşehir	Mardin	Ordu	Trabzon
O. Bölükbaşı	R. Erten	R. Aksoy	C. R. Eyyüboğlu
Trabzon		Urfa	
S. F. Kalaycıoğlu		F. Ergin	

BÜTÇE KOMİSYONUNUN DEĞİŞTİRİŞİ

Tekel Genel Müdürlüğü 1951 yılı Bütçe Kanununa bağlı (A/1) ve (A/2) işaretli cetvellerde değişiklik yapılması hakkında kanun tasarısı

MADDE 1. — Tekel Genel Müdürlüğü 1951 yılı Bütçe Kanununa bağlı (A/1) işaretli cetvelin 201 nci bölümünün 1 nci «Genel Müdürlük memurları ücreti» maddesinden (65 000) ve 3 ncü «İller memurları ücreti» maddesinden (100 000) lira ki, ceman (165 000) lira düşülerek 209 ncü «5434 sayılı Kanun gereğince Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığına yapılacak ödemeler» bölümüne aktarılmıştır.

MADDE 2. — Tekel Genel Müdürlüğü 1951 yılı Bütçe Kanununa bağlı (A/2) işaretli cetvelin 905 nci «5113 sayılı Kanun gereğince yaptırılacak veya satın alınacak Tütün bakım ve işletme evi ve ambarları giderleri» bölümünden (102 000) liranın düşülerek, (67 000) lirası (A/1) işaretli cetvelin 505 nci «Hükme bağlı borçlar» bölümüne, (35 000) lirası da (A/2)

işaretli cetvelin 908 nci «5089 sayılı Kanun gereğince şaraphk üzüm bağı yetiştireceklere yapılacak ikraz» bölümüne aktarılmıştır.

MADDE 3. — Tekel Genel Müdürlüğü 1951 yılı Bütçe Kanununa bağlı (A/2) işaretli cetvelin 906 nci «4898 sayılı Kanun gereğince yeniden yapılacak fabrika, imâl ve doldurma evleriyle mevcutlarının genişletilmesi giderleri» bölümüne 1951 yılı gelir fazlasından karşılanmak üzere (1 191 873) liralık ek ödenek verilmiştir.

MADDE 4. — Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 5. — Bu kanunu Maliye ve Gümrük ve Tekel Bakanları yürütür.